

Svenska Läkaresällskapets Kandidat- och Underläkarförening

Åsiktsprogram

Antagen på SLS KUF årsmöte 2019. Inga revideringar gjorda på SLS KUF årsmöte 2020.

Introduktion

Sveriges hälso- och sjukvård är i förändring. Röster höjs för att patientsäkerheten är hotad. Det pågår heta diskussioner om hur vården ska styras i framtiden och vilka områden som är viktiga att fokusera på. Unga läkare står i kö för att genomföra sin allmäntjänstgöring och arbetar under tiden utan legitimation på osäkra vikariat. Vittnesmål om sviktande psykisk hälsa och utbrändhet lyfts, parallellt med allt svårare arbetsförhållanden och mer etisk stress.

Svenska Läkaresällskapets Kandidat- och Underläkarförening (SLS KUF) arbetar för att främja den personliga och professionella utvecklingen hos läkarstudenter och yngre läkare. Vår vision förverkligas genom våra medlemsorganiserade aktiviteter inom medicinsk vetenskap, utbildning, etik, kvalitet, eHälsa, prevention och global hälsa. Vi tar plats i samhällsdebatten och är en aktiv kraft inom Svenska Läkaresällskapet, dessutom försöker vi stötta våra medlemmar i att göra sin röst hörd. Våra seminarier i kliniska färdigheter och kunskaper bidrar till att patienten möter en kompetent läkare och våra priser och utmärkelser stimulerar till engagemang inom forskning, etik och i samhällsdebatten. Dessutom är vi en naturlig mötesplats för läkare, där kontakt mellan läkare på olika steg i karriären och på olika geografiska platser främjas.

För att tydliggöra vårt arbete har föreningen tagit fram ett åsiktsprogram. Det bygger på tidigare års verksamhetsplaner och föreningens tidigare engagemang, samt en enkätundersökning som genomfördes bland föreningens medlemmar hösten 2019. Åsiktsprogrammet är antaget av föreningens årsmöte 2019 och förändringar kan göras av medlemmar på kommande årsmöten. Det är således ett levande dokument som utvecklas med tiden. I rapporten *SLS Kandidat- och underläkarförenings Åsiktsenkät 2019* kan du fördjupa dig i grundarbetet bakom åsiktsprogrammet.

Väl mött,

Svenska Läkaresällskapets Kandidat- och Underläkarförening
genom 2019 års nationella styrelse

Medicinsk forskning under utbildning och i samhället

Medicinsk forskning har bidragit till grunden för modern sjukvård och bör vara en integrerad del av svensk klinisk vardag. En alltmer tids- och resurspressad klinisk vardag och studietid riskerar dock att marginalisera forskningen. Många medlemmar vittnar om att forskning får skötas vid sidan om kliniskt arbete och att läkare många gånger i stället tvingas utföra forskning på sin lediga tid. Det är SLS KUF:s åsikt att aktiv medicinsk forskning är essentiellt för att läkarkåren ska kunna erbjuda bästa möjliga vård till patienter, samt för att möta och överkomma dagens och morgondagens utmaningar.

SLS KUF anser att

- Den unga läkarens forskningsintressen ska stimuleras genom att möjliggöra att individer kan vara aktiva inom både forskning och klinisk verksamhet. Detta leder till att kliniskt och vetenskapligt tänkande integreras.
- Prekliniska och kliniska forskningsområden är av stor vikt för utvecklingen av dagens och framtidens vård.
- Möjligheten att börja sin forskarkarriär tidigt bör vara lika för alla.

SLS KUF ökar unga studenter och läkares möjligheter att forska genom att

- Möta våra medlemmars behov av tydlig information om hur en börjar forska samt hur en tar sig vidare i sin forskarkarriär.
- Årligen dela ut Asklepiospriset i bästa vetenskapliga artikel samt bästa projektarbete
- Ha bidragit till instiftandet och fortsatt till spridning av Svenska Läkaresällskapets introduktionsstipendium för medicinsk forskning.
- Delta i SLS kommittéer och delegationer, till exempel forskningsdelegationen.

Läkare under utbildning

SLS KUF representerar våra medlemmar under läkarprogrammet fram till och med det år de slutför allmäntjänstgöring och därmed blir legitimerade läkare. Efter legitimation vidareutbildar sig de allra flesta läkare till specialistläkare och fortbildning pågår under hela den aktiva yrkeskarriären. Detta är viktigt, då den medicinska kunskapen hela tiden breddas och fördjupas. Den tidiga utbildningen lägger inte bara grunden för den yrkesaktiva läkaren, utan erfarenheter och bemötande från studietiden är dessutom något som individen bär med sig under lång tid.

SLS KUF anser att

- Väntetider på AT-platser måste minska nu. Vi kan inte vänta till AT avskaffas.
- Underläkare innan AT ska ges tillgång till kontinuerlig och kvalitetssäkrad handledning och fortbildning. Underläkares fortbildning bör prioriteras och egna initiativ bör ses som något positivt.
- Student- och underläkarperspektivet ska inkluderas i all planering av undervisning på grundprogramsnivå och i alla steg i implementeringen av det sexåriga läkarprogrammet.
- Lärprocessen, från grundutbildning och till och med allmäntjänstgöring, bör vara interprofessionellt och jämlikt präglad.
- Unga studenter och läkare behöver erbjudas stöd och vidareutveckling i ledarskap.

SLS KUF bidrar till ett livslångt lärande genom att

- Erbjudna fortbildningsaktiviteter för medlemmar.
- Lyfta fram student- och det yngre läkarperspektivet i implementeringen av BT.
- Delta i SLS kommittéer och delegationer, till exempel utbildningsdelegationen.

Förbättra hälsan i Sverige och världen

Människors hälsa och välbefinnande påverkas inte bara av hälso- och sjukvården, utan i ännu högre grad av det samhälle de lever i. Detta innefattar dels socioekonomiska förutsättningar, dels den faktiska tillgången till sjukvård. I Agenda 2030 ingår FN:s tredje hållbarhetsmål om god hälsa för alla och begreppet "universal health coverage" lyfts fram. Det är dessutom tydliggjort att hälsa är viktigt för uppfyllandet av alla övriga sexton hållbarhetsmål. Som läkare bör vi därför inte begränsa oss enbart till hälso- och sjukvårdsfrågor, utan även aktivt arbeta för en förbättrad hälsa på andra samhällsarenor, genom att lyfta det medicinska perspektivet. Preventivt arbete har här en viktig roll. Psykisk ohälsa är en särskild utmaning som har ökat i samhället i stort, men störst är ökningen bland barn och unga. Läkarstudenter och unga läkare är en särskild riskgrupp.

SLS KUF anser att

- Läkarkåren bör arbeta för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen, oavsett kön, etnicitet, eller socioekonomisk status.
- Som en del av arbetet för en god och jämlik hälsa lägger vi särskild vikt på utmaningar såsom hälsa hos och vård till särskilt utsatta grupper.
- Ingen inom hälso- och sjukvården ska diskrimineras på grund av etnicitet eller någon annan av diskrimineringsgrunderna definierade i svensk lag.
- Läkare har ett särskilt ansvar i att fördjupa kunskapen för hur klimatförändringar påverkar hälsa och att ta ett aktivt ansvar på organisationsnivå för att minska effekterna av klimatförändringar.
- För att effektivt bemöta dagens utmaningar behövs finansiering som är proportionerlig till olika sjukdomars samhällsburda, samt investeringar i att stärka sjukvårdssystemen från grunden.
- Det är av yttersta vikt med utbildning och fortbildning inom prevention, med särskilt fokus på kost, fysisk aktivitet, alkohol och tobak, och betoning på hur vi kan ta oss an dessa svåra samtal med patienter för ett mer effektivt preventionsarbete.
- Psykisk ohälsa bland läkarstudenter bör bevakas och motverkas.

SLS KUF bidrar till en förbättrad hälsa i Sverige och världen genom att

- Kontinuerligt arbeta för minskad klimatpåverkan inom föreningen och inom hälso- och sjukvården i stort. Detta arbete beskrivs i föreningens klimatpolicy.
- I allt föreningsarbete beakta diskrimineringsgrunderna och arbeta för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen, oavsett kön, etnicitet, eller socioekonomisk status.
- Belysa grundorsaker till psykisk ohälsa med särskilt fokus på barn och unga, samt läkarstudenter och unga läkare, och lyfta behovet av åtgärder på samhällsnivå.
- Erbjudna fortbildningsaktiviteter för medlemmar.
- Delta i SLS kommittéer och delegationer, till exempel kommittén för global hälsa och preventionskommittén.

Hälso- och sjukvårdens organisation och styrning

Styrssystem i hälso- och sjukvården påverkar direkt våra medlemmars arbetsmiljö och den vård vi kan erbjuda patienter. För att kunna bedriva en god vård krävs att medicinska perspektiv integreras i styrningen av hälso- och sjukvården, och det är därför viktigt att läkarstudenter och unga läkare har insyn i pågående förändringsarbete, samt aktivt tar del i debatten. SLS KUF har här ett särskilt ansvar i att väcka intresse och uppmärksamhet i styrningsfrågor och reformer, samt att lyfta unga läkares röster när så behövs.

SLS KUF anser att

- Hälso- och sjukvården är tvärprofessionell. För en välfungerande klinisk vardag måste vi ta vara på varandras kompetenser, mellan olika yrkesgrupper såväl som mellan olika medicinska specialiteter.
- Resursfördelningen i sjukvården ska ske på så sätt att man inte bryter mot Hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf.
- En god arbetsmiljö som ger tid och möjlighet för läkare och sjukvårdspersonal att se till patientens bästa är nödvändigt för hälso- och sjukvårdens fortsatta kvalitet.
- Det är av största vikt att man i implementeringen av eHälsa beaktar integreringen med redan existerande sjukvårdsorganisation och de fördelningspolitiska och etiska dilemman som framkommer i debatten.
- Läkare skall vara involverade i utvecklingen och utformningen av digitala beslutsstöd och vårdssystem på användarnivå, såväl som vid den strategiska implementeringen av nya system. Påverkan på patientsäkerhet och sekretess ska särskilt beaktas.
- Kliniskt verksamma läkare måste få utrymme för just kliniskt arbete och administrationsbördan måste lättas.
- Läkare bör axla ledarroller och vara en del av styrorganisationen på alla nivåer. Det kommer på sikt motverka toppstyrning av hälso-och sjukvård.

SLS KUF bidrar till förbättrad hälso- och sjukvårdsorganisation och -styrning genom att

- Stimulera medlemmar att engagera sig i organisations- och styrningsfrågor.
- Erbjuder utbildningsaktiviteter och diskussionsplattformar för medlemmar.
- Delta i SLS kommittéer och delegationer, till exempel Kvalitetsdelegationen och eHälsokommittén.